

խոհերը, որ զգուշացնէին, ծնողները ստիպուած են մի առանձին ուսումնարան էլ իրենց տանը բանալու յատկապէս իրենց որդիներէ համար, որպէս զի այս կամ այն, իսկ շատ անգամ էլ բոլոր առարկաները պատրաստել տան նրան, այդ նպատակով մի քանի ուսուցիչներ հրաւիրելով:

Անցեալները բարեկամներն մինչև անհնի մի քանի տարի իրենց հետ իրենց տանը պահելու համար, որպէս զի այս կամ այն, իսկ շատ անգամ էլ բոլոր առարկաները պատրաստել տան նրան, այդ նպատակով մի քանի ուսուցիչներ հրաւիրելով:

Բոլորս էլ զգուշացնէին, ծնողները ստիպուած են մի առանձին ուսումնարան էլ իրենց տանը բանալու յատկապէս իրենց որդիներէ համար, որպէս զի այս կամ այն, իսկ շատ անգամ էլ բոլոր առարկաները պատրաստել տան նրան, այդ նպատակով մի քանի ուսուցիչներ հրաւիրելով:

Անցեալները բարեկամներն մինչև անհնի մի քանի տարի իրենց հետ իրենց տանը պահելու համար, որպէս զի այս կամ այն, իսկ շատ անգամ էլ բոլոր առարկաները պատրաստել տան նրան, այդ նպատակով մի քանի ուսուցիչներ հրաւիրելով:

Կրօնը Սօփիական հոգևորականներէ զուրկ, — շարունակում է պ. Ն-ը նոյն հերթում, — մէջ ուր չէ, բայց թէ *** և յետոյ հետևում է շոգենաւների մասին զրուցում յօդուածին հեղինակի անունը, որին Ն-ը պատկերացում է պապին. «գարշիս արարածը ամենապատմութեամբ, այսօրուայ թղթակցիցը «Byxarckij Telegram»-ի, Պեդրի «Revue d'Orient»-ի, անգլիական «Times»-ի... Ab uno disce omnia... Տէր Աստուած, ուր էնք գնում»:

Ահա ուրիշ, թէ ո՞ր է յօդուածին հեղինակը, որ առաջարկում է ամենախիստ միջոցները զորադրութիւնը: Կարելի՞ է արդեօք երկրային, թէ պ. Ն-ն էլ իւր կողմից՝ սօփիական հոգևորականի պարագլուխ դէմ ձեռք առնելու միջոցները նկատմամբ ժայտ չէ լինելու: Կրկին ես համոզուեցայ, որ մեզ «կողմնակիներն» ամենեւին ձեռք չեն տալ, այս երկուստեան մէջ խորհելու: Այդ թիւ էր կարգում, հարցնելով ինչ լիպովացին, որ մենակ աչքից էր անցնում լրագրողները, երբ ես սկսեցի կարգաւ պ. Ն-ի բնութիւնը:

Լսելով իմ պատմութիւնը պ. Ն-ի անունը, լիպովացին ժպտալով ասեց. — Սհմա արտադ ի՞նչ նրան (պ. Ն-ին) ներկում են փառաբանական, «զորս դու պատուիրեցիր»:

Սա բոլորական ուրիշ թերթ էր, նոյնպէս աշխույժից: Նրա մէջ լիպովացու հետ հետևեալ զետեղութիւնը կարգադրե՞ր՝ ի հարկէ տասնից մէկը հասկանալով: Գիտողութեան վերնագրին է՝ «Υπακοή των παριστανόμενων» (պարսկ. «Կրկին մերիկ բարձրացաւ»): «Յայտնի անառակ (ΠΑΚΟΣΤΗΚΕ) Ն-ը, կամ Միւլարիւս ու Միւլ-Մուր *), նորից սկսեց իւր թերթը: Նա հրատարակեց «La question Bulgar» բնութիւնը և աղաղակում է: Ինչ ասենք այս մասին — չգիտեմ, Լա թիւ է նա, Ն-ը և աղաղակում է՝ ou allons nous bon Dieu! Ո՞ր գնում ենք, Տէր Աստուած, խեղճ մարդ, ո՞ր գիտեմ, որպէս միշտ-միշտ կուտ տուց»՝ մինչև այս բնութիւնը դուրս բերելու: Չգիտեմ ուրիշ, թէ ինչ էր գրում... բոլորն էլ այս եղանակով:

(Կը շարունակուի)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՆԿԱՏԵՐԻՆՈՒՄ, 8 փետրվարի. — Անցեալ յունվարի 30-ին տեղիս հայ հասարակութիւնը ժողով հրաւիրուեցաւ մեր դպրոցի դահլիճը երեցիներ անունի հաշիւը տեսնելու, քննելու և ստորագրելու համար, բայց տարաբաղաբար համարեա մարդ չկար ժողովում: Ետո դարձմանը բնականութեան աչք մարդիկ կան այստեղ, երբ ցանկութիւն է լինում ժողով գումարելու, մեծամասնութեան խօսքն այս է լինում, թէ «Ժողովը առանց ինչ ալ կ'ըլայ, ես թիւ կ'անիմ հոն» թէ «ես այնպէսնակ բաների չիմ խառնուել», այսպիսի հազար ու մէկ տեսակ անտեղի պատճառարանութիւններով չեն հաւաքուի խորհրդի համար, բայց յետոյ էլ նոյն պարոնները իրենց խելքով սկսում են չհասանել ժողովի կայացումը միջոցը կամ ընտրութիւնը խօսում են, դադում միայն խանութներէ ակնհեղում, կոշտներէ ժամանակ նախաձայնի անելու: Այս անգամ էլ մի երկու մարդ միայն կար ժողովում, ուստի յունվարի 31-ին, (կերակի) հայ բարեկարգիւ Լալայեանը իւր քարոզի ժամանակ ժողովի և պատուաւորականի անունից հարկաւորութիւնները ձգելուց յետոյ, ինքեցի գո-

նէ եկեղեցում սպասել մինչև աւարտելը, երեցիներէ հարուստեանները քննելու և ստորագրելու համար: Ժամասացութեան աւարտումից յետոյ տեսնելով հաշիւները ստորագրելու ներկայ եղողները, երեցեալ, որ 1887 թ. յունվարի 1-ին եկեղեցին ունեցել է 12,950 բուրլու անուանական 5% տոմսեր, պատրաստի դրամ 318 ր. 48 կ. և 56 ր. 50 կոպէկ էլ մոմ: 1887-ից մինչև 88 յունվարի 1-ը եղել է հետևեալ էլ և մուտքը.

Ծախք եղել է. մոմ առնուել է 597 ր. 60 կ., ԼՅմիւսնի տաճարի շինութեան 300 ր., Սնեդաբարմ թեմական 200 ր., տեղիս դպրոցին 550 ր., ճանապարհաշահութե սրբազան Առաջնորդին 150 ր., մոմավաճառին 120 ր., պահապաններին 240 ր., մատաններին 7 ր., աճուխ 15 ր. 25 կ., այլ և այլ մանր ծախքեր 45 ր. 5 կ., ընդամենը 2224 ր. 90 կ.: Մուտք եղել է. տոմսերի տոկոսը 591 ր. 37 կ., մոմի վաճառումից 1139 ր. 95 կ., կոշտա 170 ր. 50 կ., գանձանակ 28 ր. 79 կ., խաչի և մեդալի 91 ր., պատարագ և լուսիկ 29 ր., ընդամենը 2050 ր. 61 կոպէկ:

Ահա ինչպէս երեցեալ, բաւական ծախքեր են եղել երեցիներից անկախ պատճառներով, պատահարաւ, այնպէս որ վերջիւստ 318 ր. 48 կ. մնացնելով տարւած մուտք և հանելով նրանից ծախքը՝ մնաց երեցիների մոտ ատ. 1-ն յունվարի 1888 թ. 144 ր. 19 կ. և 33 ր. 60 կոպէկի մոմ (տոմսերը անձեռնմխելի են): Մեծապատիւ պարոն Մեքայէլ Կալատուկեանցը ահա վեցերորդ տարին է, որ ծառայում է մեր եկեղեցում ամենայն ջանասիրութեամբ և շնորհաւորութեամբ, խօսք կարող է հաստատել հարկեցուցալով, այն պատահական խոշոր ծախքերը, որ կարողացել է պարոնը ծածկել այդ չափով, արդարեւ մեծ բան է այսպիսի տարիները, երբ ժողովը ակնհեղում ընդհանրապէս ստան են վերաբերում գէպի եկեղեցին:

Մական

ՄԱՆԱՍ, 8 փետրվարի. — Սընտրել չորս կողմից շրջապատում է վրացաբնակ գեղերով: Քաղաքի կենդանից համարեա թէ կարելի է գիտել լոյրը գեղերի շրջապատը, որոնք նայողի աչքին հիանալի տեսարան են ներկայացնում, — նամանաւոր նրա արեւելեան հրախալին կողմը: Քաղաքը վերջին ծայրից նայողի առաջ փռվում են գեղորայքն իրենց հնադարեան խրճիթներով և ընդարձակ վայրատունի ու ծառատունի այգիներով, որից հետևաբար շարունակվում են ահաբեկ դաշտային տարածութեամբ արթատեղիներ, որոնք հասնում են մինչև Արագան գետի ափերի տեսնանալու և ձիւնապատ Կովկասեան սարերը: Քաղաքից մինչև այդ ալեւոր Կովկասի ստորոտը կարելի է մոտաւորապէս 80 վերստ համարել: Սընտրել շուրջը խիստ հարուստ է բնութեան գեղեցիկ տեսարաններով: Բայց նոյնպէս էլ աղքատ է քաղաքի իւր դիրքի կողմից: Տեղի դրութեան նայելով, Սընտրել շատ անհարմար էր և միայն պատճառով շինութիւնները ոչ թէ ուղղապէս՝ այլ գաղութային տեղերի վերայ են շինուած: Փողոցները ծուռ և շատ նեղ են, բացի մի քանիսից, որոնք գտնվում են քաղաքի կեդրոնատեղեցում, սակայն այդ փողոցներով էլ երթեկեղծ կառքեր են անվտանգ անցնելու: Կառուած է փոքր-չոք կառավարչական և քաղաքային եղանակներին, երբ գիտենք ստույգով է ծածկուած, գոյնաւոր տան շանքերի են հանդիսւում կա-

ռապաններն. — յանկարծ տեսնում էք մէկի ձիւն ոտն է կոտրվում, միւսի ապրանքով բարձած լի փուրգներ ձորն է գլորվում: Այդ կողմից ամենախաղաղաւոր տեղերը համարվում են Թիֆլիսից մտնող ճանապարհը, որ իջնում է Նուրիսան ասուած քաղաքամասն:

Սընտրել օրը հիւնալի է, շուրջ առողջաբար: Սընտրել միակ շուր մատակարարողներն երկու աղբուրներ են, որոնք գտնվում են նահատակական դրութեան մէջ: Աղբուրներից մէկը գտնվում է քաղաքի մէջ մի ահաբեկ բլրի տակ դուրս ցցած միակ մի փայտեայ խողովակով, իսկ միւսը՝ քաղաքից մի վերստ հեռու ձորի մէջ — հարկը տարիներ առաջ շինուած, արդէն քարուքանդ արած քարովրեայ պատով: Ստանիկ անձրևային եղանակներին պատահում է նրա վերելից փլուզ հողի տակ: Բաւական չէ, որ 2,000 տուն ունեցող Սընտրել համար երկու աղբուր շատ քիչ է և միշտ կարելի է ջրի կարօտութիւն քաղել, մանաւոր երաշտ եղանակներին, երբ կարող են դրանք ցամաքել, քաղաքացիները դեռ չեն էլ մտածում գոնէ սրա վերանորոգութեան մասին և մի քաջալիկայ շինութիւն կառուցանել՝ որպէս զի ապահով լինի հողի տակ թաղուելուց:

Քաղաքիս ժողովրդին կարելի է 2 մասի բաժանել, վաճառական և արհեստաւոր: Հայերը շատ են վրացիներից, և նրանք գաղթած են Հայաստանի զանազան տեղերից. իսկ վերջինները՝ քաղաքիս շրջակայ գեղերից: Ընդհանրապէս վերջում աչքը է ասել, որ հայերն էլ վրացախօսներ են, բայց կան շատ ընտանեկներ, որ հայերէն էլ են խօսում: Հայերն ունեն երկու եկեղեցի և ութ քահանայ, իսկ վրացիները մի եկեղեցի և մի քահանայ: Հայերի կէս մասը համարեա թէ դուռ է գնացած քաղաքից և ուրիշ զանազան տեղերում են բնակուել իրենց առևտրական գործով. այս բոլորն հազիւ 600—700 հայ լինի բնակիչ: Քաղաքի մէջ, այն եւս մեծ մասամբ աղքատ ընտանեկներ են: Առևտուրն ընկած դրութեան մէջ է և միևնոյն ժամանակ կենսական պիտոյքների թանկութիւն, միակ միութեայութեան այն է, որ տարախօսիկ հիւանդութիւններ չկայ: Այնպիսի ցանքերը լաւ ապագայ են խոստանում, եթէ բնութեան պատահանները չը հանգրվալ:

Գ.

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

*** Վենետիկում ուսանող հայրուստ ամերիկացի մի երիտասարդ, ֆերբէր անունով, որ ազգական է և Միւսցեալ-Նահանգների նախագահ Կլէյվլինգի, իւր ծննդավայր Չիկագոյի նոյնից է միլիոն դոլար, որպէս զի այդ փողով այդ քաղաքում բացուել մի համալսարան գերմանական Սամայարանների կազմութեամբ: Նա երկրորդ դէպքն է, որ Ամերիկայում ցանկութիւն են յայտնում և մեծ գումար են նուիրարելում գերմանական համալսարաններին նամուրթեամբ համալսարան բանալու համար:

*** Հեղինակները իրաւունքներ ժամանակամիջոցը զանազան է գնահատան տեղութիւնների մէջ: Այդ երաւունքը հեղինակի մասին յետոյ մնում է Ժամանակների Ծրանիկայում, Եվրոպայից, ինչպէս և Բուսիայում 50 տարուայ ընթացքում: Գերմանական, Աստուրական, Ռուսական, Պորտուգալական, Չեխական, Պոլսական, Իտալական — 30 տ ընթացքում, խոսիկայում և Թիւրքականում՝ 40 տ, ընթացքում: Սպանիական՝ 80 տ, ընթացքում: Միակ երկրից, ուր ոչ հեղինակը ինքը և ոչ էլ նրա ժառանգներն ոչինչ իրաւունք չունեն՝ զա Մեքիկական է:

Ն Ո Ր - Գ Ա Ր

Գրականական-հասարակական աշխատքնի սահմանները:

Մեր սերնդի կրած գեղացմունքները երեւի այն աստիճան տրամաբար են եղել, որ ոչ թէ մեր, այլևս բոլոր պահանջներ ամենամեծից շարժան անգամ ստիպեց ինչ վերադառնալ շոգենաւ, այն ինչ այդ շարժը ոչ այլ ինչ էր, եթէ ոչ ցանկութիւն իմանալու, թէ «ո՞ր է անցնողը» «КТО ИДЕТ?» ինչ թուում է թէ արդէ ժամանակում բոլորովին «կողմնակի մարդ» մնալու և իսպառ «ոչ մի բանի և ոչ ոքի հետ յարաբերութիւն չունենալու» ցանկութիւնը՝ միմիայն իմ ձգտումը չէ: Սակայն իմ նկարագրած ըրպէին այդ ցանկութիւնը իմ մէջ հասաւ ամենաբոլորք փափաքի: Այդ ըրպէին ես ցանկանում էի կատարելաւ խաղաղութիւն, հոգեկան անդրադարձութիւն և անշարժութիւն: Ահա այսպիսի հոգեկան տրամադրութեան մէջ էի, երբ ձեռքս ընկաւ — «Русскоты порахоти по Лубави» յօդուածը: Մի ըրպէում իմ բոլոր անդրադարձները քամին տարաւ և ամեն բան, որ շրջապատում էր ինչ շոգենաւում, մի ըրպէում իմ աչքում ուրիշ իմաստ ու նշանակութիւն ստացաւ: Հինգ ինքս էլ, որ մինչև նոյն ըրպէին հաստատ էի, թէ միմիայն յայտնուեցայ որպէս վրագա-

*) Տե՛ս «Նոր-Գար» № 25.

*) Թմբիւք է գինու և սեւտեր ջրի խառնուրդից: Միշտ-միշտ անուանում են նոյնպէս այն մարդուն, որ անխորհրդ ամեն բան խնամ է:

*** Մադրասային 60 մղոն հեռու գտնվող Կանադա քաղաքում պատահած երկրաշարժից ոչնչացողները լինելը հասնում է մինչև երկու հազար հոգու։

*** Երևանասարք լեռն երգչուհի ծաննի Կանադայի, որ մի շարք ներկայացումներ տալու համար գտնվում էր Նի-Եթիոպիայի մի անգամ իր լեռնահրապարակից դուրս գալիս ընկնում է աստիճաններից և ոտքը կոտրվում։ Բանից երևաց, որ նրա ընկնելուն պատճառ է լինում աստիճաններից մինի վերադառնալիս դուրս ցցում մինի Այն ժամանակ երգչուհին սկսում է վարձատրություն պահանջել հրապարակի տերերից իր ոտքի կոտրվելու պատճառով կրած վնասի համար։ Նի-Եթիոպիայի դատարանը հերանոցի տերերից դատապարտում է երգչուհուն հատուկ օգնություն 12,000 դոլար երկու շաբաթվա միջոցում սկսած դատավճիռն իրականացնելու օրինակ։

*** Մե հեռաքրքրի դատարանը և հեռաքրքրի դատարանը օգնություն ունի Բուլի և մի երկաթուղային ծառայողի մեջ, որի անունն էր Լիդման Գործը սկսեց նրանից, որ Բուլի Լիդմանին խոստացել էր նույնիսկ մի ամսվա մեջ, եթե նա ունենալու լինի մի երեխայի, որ պետք է տասնհինգամյա լինի։ Իսկական գերմանացու բարեկամության համար Լիդմանը ունենում է 12-րդ երեխան, բայց Բուլի հրապարակից իր խոստումը կատարելուց ջանասեր Լիդմանը խորը վերադարձավ, դեմեց դատարան։ Տեղական Սոցիալիստները, երկու դատարան-ընկերություն, վերջապես նրանց առաջարկեցին հետևելու Բուլիին։ Դառնալով Լիդմանը հրապարակից է ամսվա մեջ, ստանալու իրականություն, իսկ բանադրուժ Բուլի պետք է նրան հայտնի զաւակների թիվը օրինական կերպով բազմացնելու համար վարձատրվի միջոցով 4,500 մարկ։ Բազմասերունդ Լիդմանն իսկույն հաշիւ արեց, եթե համաձայնելու լինի, ինչքան կը ընկնի իր ամեն մի օրվանը ինչ և աղջկանց, և տեսաւ, որ ամեն մի ընկնելու համար 375-ական մարկ, և Լիդմանը համաձայնեց գործը խաղաղութեամբ վերջացնելու։

Հեռագրի տեղեր

Ն Ո Ր - Գ Ա Ր - ի

Հիմնական Գործարարական Կենտրոն

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 23 Փետրվարի. — Բազմաթիվ նահանգական դատարանի անգամ Պիեթիստերին, որ մեղադրվում էր նամակով նոյն դատարանի անգամ Սթոքհոլմից վերադառնալու համար, սենատոր կողմից արգելադրված է։ Նոյնպես արգելադրված է Եկատերինադարի դատարանի նախագահ Մոսկովին։

ՄՕՍԿՎԱ, 24 Փետրվարի. — Ալիք աղացողների համագումարը փակուած է լայնարարուած։ Համագումարն երեկ օրը, 1) տարիքների մասին լայնաթիվով որոշումը լայնաթիվով պետական կալուածների միջնորդութեան բարեհալիցողութեան, 2) խնդրամատուց լինել ջրային հաղորդակցութեան ընդհանրապես, և Սուրաբետի և Մարինանու Վրչնիվոյեան ջրարարական գրութեան մասնաւորապես բարելաւելու մասին, 3) խնդրամատուց լինել բորսային կոմիտեներին թողարկելու, որ 1889 թ. սեպտեմբերին ալիքաղացների տեղական-նահանգական համագումարներ կազմելու, 4) խնդրամատուց լինել 1890 թ. նոյեմբերին Մոսկվայում համառուսական ալիք աղացողների համագումար կազմելու, 5) խնդրամատուց լինել երկ-

րագործութեան և վաճառականութեան առանձին միջնորդութեան կազմելու մասին և 6) խնդրամատուց լինել Բալտեան նաւահանգիստներով անմիջական հաղորդակցութեան բանալ արտասահմանի հետ, հետեւելով Օգեստի օրինակին։

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ. — Այսօր կատարուեց Պետերբուրգում գետնուած զօրքերի երկրորդ Բարձրագոյն զօրախաղը։

Կ ՊՈԼԻՍ. — Միջնորդների խորհուրդն օրընդ օրընդ Ռուսիայի առաջարկութեանը Կոնցրգին ապօրինի կառավարիչ համարելու մասին և, համաձայն սուլթանի իրաւէին, համապատասխան հաղորդագրութեան ուղարկեց Ստամբուլը։

ԲՈՒԳՐԱՍ. — Ոմն Պանի պատգամաւոր ընտրուելու առթիւ, որ դատապարտուած է եղել մեծութեաններին անպատուելուն համար, միջնորդ-նախագահ Բատիստոն հրապարակեց տուեց։ Սակայն ենթագրում են, որ Բատիստոն կը մնայ իւր պաշտօնում։

ԲԵԼԳՐԱՎ. — Այսօր լուր է ստացուել, որ հիւսիս-արեւմտեան Բոլշարիայում բաւական նշանաւոր շարժումն է սկսուել Կոնցրգին դէմ։ Հոգեւորականութեանը յայտնապես դէմ է ինքնակոչ իշխանին։

ՊԱՐԻՉ. — Պատերազմական միջնորդը՝ պատգամաւորների ժողովում բանակի ընդհանուր վերատեսուչների մասին օրինագիծը բացատրեց նրանով, որ անհրաժեշտ է զօրքը աւելի լաւ կրթել պատերազմի և երկրի պաշտպանութեան համար։ Օրինագիծը լայնաթիվով է պարլամենտի զինուորական լայնաթիվով։

ՊԵՏԵՐԲՈՐԳԻ ԲՕՐՍԱՆ

23 Փետրվարի:

Լոնդոն	124,75 ռ., 123,90 ռ., 124,50 ռ.
Համբուրգ	61,25 ռ., 61,10 ռ.
Պարիզ	49,15 ռ., 49 ռ.
Պոլսի մարկ	9 ռ. 92 կ. սակ.
Մաքս, կուպոն	197 ռ. — կ. սակ.
Աւստրիա	1 ռ. 42 կ. սակ.
Բորսային դիւ.	6 1/2 և 7 1/2 %
Պետական բանկի 5%	
1-ին շրջանի	99 ռ. 62 կ. սակ.
2-րդ	97 3/4 ռ. — կ. սակ.
3-րդ	97 ռ. 62 կ. գն.
4-րդ	98 ռ. — կ. սակ.
5-րդ	97 ռ. 62 կ. սակ.
6-րդ	—
Վերջին 4% փոխառութեանը	81 1/2 ռ. — կ. սակ.
100 և 1000 արեւելեան փոխառութեան 5% տոմսեր,	
1-ին շրջանի	98 ռ. 57 կ. սակ.
2-րդ	97 1/4 ռ. — կ. սակ.
3-րդ	97 1/4 ռ. — կ. սակ.
Աւաճի 5% ներքին փոխառութեան 255 1/2 տոմսի գումարի տոմսեր	246 1/2 ռ. — կ. սակ.
2-րդ	103 ռ. — կ. սակ.
5 1/2 % օգնութեան	— ռ. — կ. ծախ.
Ոսկի թէն	197 1/4 ռ. — կ. սակ.
Թիֆ. քաղ. վարկի ընկեր. օրվա	—

Խմբագրութեան հրատարակիչ
ՍՊԱՆԻՍՏ ՍՊԱՆԻՍՏԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՆԻՐԿՈՎ ԿԱՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեկութեան Թիֆլիսի կայարանում

Գրում է

Բաթում, պոստային.	8 ժ. 49 վ. առ.
Բազու,	10 ժ. 46 վ. եր.
Սուրամ, ապ. մար.	3 ժ. 21 վ. ց.
Աղստաֆա, խառն գն.	8 ժ. 20 վ. առ.
Գրում է	
Բաթումից, պոստ.	10 ժ. 15 վ. եր.
Բազուից,	8 ժ. 6 վ. առ.
Սուրամից, ապ. մար.	8 ժ. 24 վ. առ.
Աղստաֆայից, խ. գն.	8 ժ. 18 վ. եր.

ՆԱԽԱԳԵՆԱՅՈՒԹԻՒՆ

Նախապէս երթեկութեան Բաթումի, Օդեսայի և Կ. Պոլսի մէջ:

Բաթումից գնում է

Հին գաւթ թիւերը. — Կէս օրուայ ժամը 4-ին, ուղիղ գծով, Նովոռոսիսկի և Կերչի վերայով։

Շաբաթ օրերը. — Երեկոյեան 8 ժամին, շրջանաւոր ընթացքով, քոլոր նաւահանգիստները պատահելով։

Երկուշաբթի թիւերը. — Երեկոյեան արտասահմանեան զնացքով Կ. Պոլսի։

Բաթումից գալիս է

Երեքշաբթի թիւերը. — Կէս գիշերուայ ժամերը, Օդեսայից, շրջանաւոր ընթացքով։

Ուրբաթ թիւերը. — Առաւօտը, Օդեսայից, ուղիղ գծով Կերչի և Նովոռոսիսկի վերայով։

Շաբաթ օրերը. — Առաւօտը Կ. Պոլսից։

Փոխելից գնում է Բաթում

Երկուշաբթի թիւերը. — Սուրմից շրջանաւոր նաւը նաւահանգիստ դաւուց լետու։

Հին գաւթ թիւերը. — Առաւօտեան ժամը 9-ին, Վրէմ-Վոլկոսեան ուղիղ գծով շրջանաւոր միջնորդ։

Շաբաթ օրերը. — Առ. ժամը 9-ին, Վրէմ-Վոլկոսեան և Բուլշարիայի շրջանաւոր շրջանաւոր միջնորդ։

Բաթումից գնում է Փոթի

Ուրբաթ և Կիրակի օրերը. — Նաւը դուրս գնալու ժամը որոշուած է Բաթումի նաւային գործակալութեանը՝ նաւը Փոթից գալուց լետու։

Բացի այդ, ամեն շաբաթ Փոթի գալիս են Օդեսայից և Վրէմ-Վոլկոսեան գնի նաւահանգիստներից որոշաւ ժամանակի ապահովելու և մարդակեր խառն նաւեր կրելու օրերը երեկոյեան և գումար են Բաթում՝ Երեքշաբթի օրերը, երեկոյեան ժամը 7-ին հասնում է Փոթի։

ՊՕՍՏԱՅԻՆ ԿԱՌՔԵՐԻ

Երթեկութեան պատերազմական-վերական ճանապարհով

1887 թ. նոյեմ. 15-ից—1888 թ. մարտի 15-ը:

Թիֆլիսից դուրս է գալիս

Հին գաւթ սեղ ունեցող կատար արաւոտեան ժամը 8-ին, Միջի կայարանում գիշերելով. հասնում է Վաղարշապատ միւս օրը երեկոյեան ժամը 8-ին։

Վեց հոգու սեղ ունեցող օմնիքուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 4-ին, առանց գիշերելու, միւս օրը երեկոյեան ժամը 7-ին հասնում է Վաղարշապատ։

Վաղարշապատից

Հին գաւթ սեղ ունեցող կատար դուրս է գալիս արաւոտեան ժամը 8-ին, գիշերում է Միջի կայարանում և միւս օրը երեկոյեան ժամը 8-ին հասնում է Թիֆլիս։

Վեց հոգու սեղ ունեցող օմնիքուսը դուրս է գալիս ցերեկուայ ժամը 6 1/2-ին, առանց գիշերելու, միւս օրը երեկոյեան 9 ժ. 50 վ. հասնում է Թիֆլիս։

Լոյս կը տեսնի 1888-ին առանձին գրքով

Գ. Չուբարի
ԲԱՐԵԳՈՐԾՆԵՐ
ՄԱՀՏԵՍԻ ՍԱՐԳԻՍ
ՄԻ ՎԱՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ
ՓԵՐՈՒԱԾ ԿԵԱՆՔ

Երկերը միասին Բաթումից գալիս 1 թիւի է ընդամենը։ Բաթումից գրուել կարելի է միմիայն «Նոր-Դար»-ի խմբագրատանը։ Օտար քաղաքներից դիմում են «Նոր-Դար»-ի խմբագրութեանը արպէս. Тифлисть, въ редакцію ежедневной армянской газеты «Нор-Дар».

(Խմ.) X—25

BATEAUX A VAPEUR FRANÇAIS N. PAQUET ET Cie
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՎԱԳԱՅՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ն. ՊԱԿԵ ԵՒ ԸՆԿ.

Ուղիղ և կանոնաւոր երթեկութեան Մարսէլի և Բաթումի մէջ։

Հինգշաբթի, մարտի 3-ին, «Մինգրելի» (Mingrelie) շոգե-նաւը, նաւապետ «Գիբոյն» (Giboin) դուրս կը գալ Բաթումից դէպի Տրապիզոն. Օրդու, Սամսոն, Կ. Պոլսի և Մարսէլի։

Տեղեկութեան համար դիմել ընկերութեան գործակալութեան Բաթումում՝ պ. ԳԱՐՆԻՍԻՆ, Թիֆլիսում՝ պ. ՐԷՆՈՒՆ, նախկին զաւերէյա Արժուոյնների № 103.

4—3

Ներսիսեան Հայոց Հոգեւոր դպրոցի Հոգաբարձական Խորհրդարանում մարտ ամսի 30-ին, ներկայ 1888 թուի, երեկոյեան 8 ժամին լինելու է աճուրդ (առանց կրկնաձուրդի) կապալով տալու մոմաւաճառութեանը՝ Հայոց եկեղեցիների և ժողովրդականների համար։ Պարմանաթուղթ կարելի է կարգաւ Հոգաբարձութեան գիւնատան մէջ, ամեն օր, բացի կիրակի և տօն օրերից, առաւօտեան 10 ժամից մինչև կէս օրուայ 12 ժամը։

3—2

ՀԱՏ ՉԱՓԱԻՐ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԵԱՄԲ

Հայոց և ռուսաց լեզուներով, սովորեցնում են

ԿԻՐԱՍՏՈՒՄԱՐ ՉԱՏՈՒԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

ամենահեշտ Եղանակով
(Տարրական թուաբանութեան իմացողներին սովորեցնում են Պրոֆ. Պ. Մանուկ ընկերացի)։

Ընդունում են նոյնպէս պատուէրներ շրջանաւոր հաշիւները պարզելու և նրանց հարգի Եղանակ։ Օտարալեզուների ուսանողները կարող են, ըստ ցանկութեան, և քիչ քան լինել նախ 5-ի մինչև ուսման ընթացքի աւարտումը։

Մանրամասնութեան համար տեղեկութեան ստանալ ցանկացող կարող է դիմել ինչ նամակով հետեւալ հասցեով։

Тифлисть, М. Гулиевъ, меблированные номера нов. дома Сараджева на Дворцовой ул.

(2) 5—3

ԾԵՐԵՆՑԻ (ԴՅՈՏՈՐ ԾԵՄԱՆԵԱՆԻ)

ՊԱՏՄԱՅԱՆ ՎԵՊԵՐԸ

1. Թորոս Լեւոնի 1 ռուբլի

2. Երկունք—ինքնորդ դարու 1 ռ.

3. Թեոդորոս Ուշուկի 1 ռ.

Վաճառվում են դրանց հրատարակող «ԶԱՔԱՐԻԱ ԳՐԻԳՐԵԱՆ»-ի ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑՈՒՄՆԵՐԸ։

6—3

ԿՕՆԴԻՏԵՐԻԱ ԵՒ ՀԱՅԱԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՊԵՏՐՈՍ ԻԶԱՐԱՇԵԱՆԻ
Երևանեան հրապարակի վերալ

Պատրաստի ունի ամեն օր նոր և թարմ ԿՕՆԴԻՏԵՐԻԱ ԵՒ ՀԱՅԱԳՈՐԾԱՐԱՆ և ինչ օրերն առաւելագոյն ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ, ՇԱՔԱՐԱՆ, ՏՈՐՏ և ՔՈՎԿԱՍԵԱՆԻ ԲԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻՆԵՐԸ։

Նոյնպէս բազմաթիւ և բազմաձև ՀԱՅԵՐ ԵՒ ՊԱՔՍԻՄԱԹ.

Վաճառվում են ԱՆՎՏԱՆԳ

ՇՎԵԴԱԿԱՆ
ԼՈՒՑԿԻՆԵՐ
(ԱՅԵԴԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱԿԱՆ)

Կատարելագործուած, ապիտակ բոցով, ամենաէական գներով։ Մեծ քանակութեամբ առնողներին մեծ զիջումն է լինում։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ Գ. Բ. ՏԵՐ ԱՍՍՏՈՐՈՎ ԵՒ ԸՆԿ.

Թիֆլիս. վերալում.

50—29